

opisuje i prikazuje autor, predhodilo pometnuće uzrokovano kiretažom.

Nas u prvom redu zanima ovo ustanovljenje s vjersko-moralnog gledišta. I ono može služiti dušobrižniku kao jedan razlog više, kad svojim vjernicima gdje je to mjesto i prilika, govori o fiziološkim posljedicama pometnuća. Osim moralnih razloga (grijeha) — za koji jednoglasno danas usvajamo mišljenje, da je svaki namjeravani pobačaj izravno ubijstvo čovjeka, — dušobrižnik će u svrhu očuvanja svoga stada upotrebiti i sve prirodne razloge, da vjernicima duboko usadi u dušu vječnu istinu: da se protuprirodni grijesi osvećuju po samoj prirodi. Prof. Mayerhofer napose ističe, da se »prirodi neda zapovijedati« i da je krivo francusko načelo »corriger la nature«, pa zamjera t. zv. inteligentnim krugovima, koji žele »racionalizirati« rađanje djece. On s pravom ističe, da se i kod tih krugova pokazuje posvemašnja nebriga za suzbijanje pojave rađanja nezdravog potomstva, a da baš njima, gdje je pometnuće redovna pojava, treba te opasnosti staviti pred oči.

Izvodi prof. Mayerhofera su vrijedni pažnje, pa ih zato ovdje priopćujemo i s pohvalom ističemo. Njegov je stav u skladu sa zahtjevom kršćanskog morala, jer se iz svega njegovog izlaganja vidi, da on pometnuće načelno odsuđuje. U tom smislu s priznanjem spominje odredbe naše vlade u toj stvari od 10. lipnja 1941., kojima su uvedene stroge kazne za uzročnike i sudionike nelegalnog pometnuća.

Pokazuje se dakle i kod ovog promatranja stvari kao neumitna nužda, kao najpreča briga i najsvetija dužnost sviju i svakoga u državi, da se podigne čudoredno (moralno) shvaćanje u svim narodnim slojevima. Samo iz takova shvaćanja života i dužnosti u životu može se roditi strah pred Bogom, pa dosljedno i strah pred grijehom. Taj spasonosni strah — jest početak mudrosti, po kojoj će čestit život kršćanskih vjernika potvrditi staru istinu: čestit vjernik — najbolji građanin!

Prof. dr. Živković

PROGLAŠENJE KODEKSA KANONSKOG PRAVA izvršeno je 27. svibnja 1917., pa se tako od onda navršuje ovih dana prvih 25 godina. Proglasna konstitucija Pp. Benedikta XV. Providentissima Mater Ecclesia, datirana je na Duhove (27. svibnja) 1917., a sam je zakonik objavljen kao posebni svezak službenog glasila »Acta Apostolicae Sedis« sa datumom: 28. lipnja (Petrovo) 1917. Zakonik je stupio na snagu godinu dana po proglašenju, t. j. na Duhove (19. svibnja) 1918., pa je zato u kreposti tek 24 godine, ali računajući od proglašenja navršuje već ove godine prvu 25-godišnjicu svojega opstanka.

Ta značajna godišnjica zacijelo ne će proći bez posebna spomena i svečane izjave Sv. Stolice.

Zastupnici kanonističke nauke po svem su se svijetu odmah po proglašenju Kodeksa dali na posao oko prikazivanja i znanstvenog obrađivanja novoga crkvenog zakonika, pa je zato ove godine i prva dvadesetpetgodišnjica nove kanonistike (poslije Kodeksa).

I u našim stručnim časopisima pojavile su se odmah po proglašenju Kodeksa takovi prikazi i započelo se je s kratkim komentarima (tako Dr Ruspini u Kat. Listu, 1918. i 1919.; Dr Herman u đak. Glasniku, 1917. i 1918. i Dr Pazman u Bogosl. Smotri 1918. i 1919.).

Značajno je, da je proglašenje Kodeksa palo u najteže vrijeme prvoga svjetskoga rata (1914.—1918.), kao što evo i ova prva dvadesetpetgodišnjica pada u gotovo još težjim vremenima drugoga svjetskoga rata. Ratne su prilike uzrokovale, da je spočetka znanstvena obradba Kodeksa zapinjala i tek sa stanovitim zakašnjenjem došla u pravi zamah, kao što su slične prilike po cijelom svijetu o prvj 25-godišnjici prouzročile osjetljivi zastoj i prekid kanonističkog znanstvenog rada, pa je privremeno obustavljeno i izlaženje rimskih kanonističkih časopisa: Apollinaris i Jus Pontificium.

Dr Fr. Herman

SVEČENIČKE GROBNICE. Prema kan. 1209, § 2. C. Z. valja da svećenički i klerički grobovi po mogućnosti budu odijeljeni od laičkih grobova, te da budu položeni na odličnijem mjestu u groblju. Ako je bez velikih poteškoća moguće još i to provesti, poželjna je posebna grobnica za svećenike, a posebna za druge klerike. Činjenica je međutim, da se župnici i svećenici na našim seoskim (pa i gradskim) grobljima redovno zakapaju, istina, na odličnijem mjestu, ali u običan grob. Svećeničkih grobnicâ u koje bi se ukapali župnici mjesta i svećenici koji umru u dotičnom mjestu, rijetko ćete gdje naći. Otud dolazi, da se redovno dešava, te grobovi bivših župnika i svećenika postaju najzanemarenijim grobovima u mjesnom groblju. S pravom se na to tužio u đakovačkom »Glasniku« (br. 20/1918) dekan i župnik Marijan Galović u članku »Zaboravljeni grobovi«.

Naprotiv: zar ne bi bilo ne samo lijepo, nego dostojno i plemenito, kad bi za župnike i svećenike postojala na svakom župskom groblju posebna svećenička grobnica? Kad bi za nju imao brigu voditi svakovremeni župnik, znajući da će ona vjerojatno biti i njegovo zemno počivalište. I na vjernike bi ovakova skrb za njihove bivše pastire djelovala samo u povoljnom smislu. Osjećaj bi dužnoga pieteta prema pokojnicima morao u njihovim srcima samo porasti. Ne bi se onda događalo, da grobovi bivših župnika, za koje njihovi rođaci redovno slabo mare, postanu ruglo u seoskom groblju, dok se možda ne nađe koja pobožna ženica, da ga uredi i očisti. A i to se događa samo prvih godina iza smrti, dok je još živa kakova takova uspomena na nj.

Nikad zato nije ni prekasno ni neumjesno o toj stvari voditi računa n. pr. na dekanskim i na biskupskim konferencijama.

Isto bi tako bilo od velike duhovne koristi, kad bi se u osmini dužnoga dana svake godine služila stalna sv. misa zadušnica za pokojne župnike i svećenike pokopane na mjesnom župskom groblju. Kad bi se zadušnice služile u kapeli na groblju, bilo bi to također in aedificationem populi.